

توضیحات:

اپرت، فریدریش (۱۹۲۵-۱۸۷۱): سیاستمدار سوسیال دموکرات که از ۱۸۸۹ در حزب سوسیال دموکرات فعال بود. در سال ۱۹۰۵ دبیر هیئت رهبری شد. از سال ۱۹۱۳ تا ۱۹۱۹ یکی از دو رهبر اصلی حزب بود. در زمان جنگ از سیاست صلح ملی و دفاع از میهن طرفداری می کرد. در سال ۱۹۱۶ مسئول فراکسیون سوسیال دموکرات ها در پارلمان بود. در ۱۹۱۸/۱۱/۹ صدراعظم آلمان شد. در سال ۱۹۱۸ به قصد سرکوب جنبش انقلابی با ارتش پیمانی مخفیانه بست. در ۱۹-۱۹۱۸ رئیس شورای نمایندگان مردم شد. از فوریه ۱۹۱۹ به ریاست جمهوری رسید. در سرکوب خیزش های مردمی انقلاب نوامبر نقشی تعیین کننده داشت. در آخرین سال های حکومتش از همه جانب زیر حمله بود.

آدلر، ویکتور (۱۹۱۸-۱۸۵۲): از سال ۱۸۹۹ رهبر حزب سوسیالیست اتریش بود. از سال ۱۹۰۵ نماینده ی پارلمان شد. او از مؤسسين و اعضای با نفوذ انترناسیونال دوم بود. طی جنگ جهانی دوم به مشی میانه گرایش داشت. از اکتبر تا نوامبر ۱۹۱۸ متصدی وزارت امور خارجه بود.

آلنده گوسنس سالوادور (۱۹۷۳-۱۹۰۸): سیاستمدار سوسیالیست شیلیایی. در ۱۹۳۳ از پایه گذاران حزب سوسیالیست شیلی بود. در سال ۱۹۳۷ به نمایندگی پارلمان رسید و در سال ۱۹۴۵ سناتور شد. در انتخابات سال ۱۹۶۴ کاندیدای ریاست جمهوری سوسیالیست ها و کمونیست ها بود که از نامزد دموکرات های مسیحی شکست خورد. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۹۷۰ به عنوان کاندیدای «جبهه ی خلق» به پیروزی رسید و رئیس جمهوری شد. آلنده در

سپتامبر ۱۹۷۳ طی بمباران کاخ ریاست جمهوری به دنبال یک کودتای ضدانقلابی نظامی به قتل رسید.

اوسینسکی، نیکلای (۱۹۴۱ - ۱۸۸۷): از سال ۱۹۰۷ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. پس از انقلاب اکتبر مدیر بانک دولتی روسیه ی شوروی شد. او تا مارس ۱۹۱۸ به عنوان اولین رئیس شورای عالی اقتصاد خدمت می کرد. یکی از تدوین کنندگان طرح برنامه ی کمونیست های چپ بود. در مقطع ۲۱ - ۱۹۲۰ یکی از رهبران مرکزگرایان دموکرات بود. به سال ۱۹۲۳ از اپوزیسیون طرفدار تروتسکی حمایت می کرد. در سال های ۱۹۲۷، ۱۹۳۰ و ۱۹۳۴ به عنوان عضو مشاور کمیته ی مرکزی انتخاب شد. در جریان «پاکسازی» دستگیر شد. در سال ۱۹۳۸ در دادگاهی علیه بوخارین شهادت داد و پس از آن ناپدید شد.

اوستروفسکی، الکساندر (۱۸۸۶ - ۱۸۲۳): نمایش نامه نویس روس که در آثار انتقادی خود عمدتاً به زندگی تاجران و خرده بورژواها و کارمندان و اهل تناتر پرداخته است.

اوون، رابرت (۱۸۵۸ - ۱۷۷۱): سوسیالیست آرمان گرای انگلیسی.

آیزنشتاین، سرگنی میخائیلوویچ (۱۹۴۸ - ۱۸۹۸): سینماگر روس که با فیلم «رژمناو پوتمکین» خود به شهرت جهانی رسید. او با آثار اولیه اش موفق شد که موقعیت ویژه ای برای سینما به عنوان یک هنر کسب کند.

انگلس، فریدریش (۱۸۹۵ - ۱۸۲۰)

اکسلرود، پاول (۱۹۲۸ - ۱۸۵۰): از سال ۱۷۷۴ عمدتاً در اروپای غربی می زیست. در تشکیل اولین گروه مارکسیستی روسیه (به نام آزادی کار) شرکت داشت. از سال ۱۹۰۰ با روزنامه ی «ایسکرا» همکاری نمود. در سال ۱۹۰۳ به منشویک ها پیوست. او در جنگ جهانی اول سخنگوی انترناسیونالیست های

منشویک بود، اما از احیای انترناسیونال دوم حمایت نمود. او پس از انقلاب اکتبر از مخالفین سرسخت حکومت شوروی بود.

آنتونوف- اوسینکو، ولادیمیر آنتونویچ (۱۹۳۱- ۱۸۸۳): از سال ۱۹۰۳ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. در سال ۱۹۰۴ دانشکده ی افسری را به پایان رسانید. به خاطر رهبری یک شورش به مرگ محکوم شد. پس از آن که محکومیتش به بیست سال زندان تخفیف یافت، از زندان گریخت. در سال ۱۹۰۱ در مهاجرت به منشویک ها پیوست. در خلال جنگ جهانی اول در پاریس با روزنامه ی «ناشو سلووو» همکاری داشت. پس از بازگشت به روسیه در سال ۱۹۱۷ به بلشویک ها پیوست. در همکاری داشت، پس از بازگشت به روسیه در سال ۱۹۱۷ به بلشویک ها پیوست. در روزهای انقلاب اکتبر از دبیران کمیته ی نظامی انقلابی بود. در تسخیر کاخ زمستانی و دستگیری دولت موقت شرکت داشت. در جنگ داخلی فرمانده ی نظامی بود. بعداً دیپلمات شد: از ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۸ از سران اپوزیسیون چپ بود. در ۳۷- ۱۹۳۶ کنسول اتحاد شوروی در کاتالونی بود. در تصفیه ی «تروتسکیست ها» نقش داشت. پس از بازگشت به روسیه بدون محاکمه اعدام گشت. از او در سال ۱۹۵۶ اعاده ی حیثیت شد.

آوکسنتیف، نیکلای دیمیترویچ (۱۸۷۸- ۱۹۴۳): رهبر سوسیال رولوسیونرها. او در جنبش دانشجویی سال ۱۸۹۹ شرکت داشت. پس از انقلاب ۱۹۰۵ به تبعید فرستاده شد. سپس به خارج گریخت. به افکار دست راستی گرایش پیدا کرد. در سال ۱۹۱۴ از سیاست جنگی روسیه پشتیبانی نمود. پس از انقلاب فوریه رئیس شورای دهقانی سراسری روسیه شد. در سپتامبر ۱۹۱۸ ریاست یک دولت موقت را که از جانب احزاب و گروه های ضدبلشویک سراسر روسیه تشکیل شده بود، به عهده گرفت و به رهبری ستاد پنج نفره ی مجلس مؤسسان در اوفن اوسک انتخاب شد. سپس دستگیر شد، اما از خطر اعدام جست و در سال ۱۹۱۹ به

پاریس مهاجرت نمود. در سال ۱۹۴۰ به نیویورک مهاجرت کرد و در سازمان مهاجرین فعال بود.

اولار، آفونس (۱۹۲۸ - ۱۸۴۹): تاریخ دان فرانسوی که از سال ۱۸۸۶ تا ۱۹۲۲ در دانشگاه سوربن تاریخ انقلاب درس می داد.

اونگرن- شترن برگ، رومان (۱۹۲۱ - ۱۸۸۶)

ایبسن، هنریک (۱۹۰۶ - ۱۸۲۸): شاعر و درام نویس نروژی که تحت تأثیر رومانتیسم ملی بود اما به رگه های محافظه کارانه ی آن به مخالفت برخاست. او شاخه ی ادبی «نمایش نامه های اجتماعی» را پایه گذاشت و در آثار خود به افشای ماهیت روابط زناشویی و خانوادگی دست زد. او از تکامل آزاد شخصیت انسان ها که مورد هجوم قراردادها و سنت ها هستند، دفاع می کرد.

ایلجین شنوسکی، الکساندر (۱۹۴۱ - ۱۸۹۴): برادر جوان تر فیودور ایلجین که به نام راسکولنیکوف معروف بود (۱۸۳۹ - ۱۸۹۲). او در سال ۱۹۱۲ در ژنو به بلشویک ها پیوست و به همین خاطر لقب «ژنوی» گرفت. در جنگ جهانی اول افسر بود. پس از انقلاب اکتبر در وزارت جنگ خدمت می کرد. از مارس تا دسامبر ۱۹۱۸ مدیر دفتر کمیساریای نظامی پتروگراد بود. به ریاست اداره ی سیاسی کمیساریای منطقه ای پتروگراد در امور نظامی رسید. در مقطع ۲۰ - ۱۹۱۹ در ستاد فرماندهی شهر مسکو فعالیت داشت. او در اواخر دهه ی ۱۹۲۰ به فعالیت دیپلماتیک روی آورد و از سال ۱۹۳۲ به تاریخ نگاری پرداخت.

بابوف، فرانسوا نوئل معروف به کراکوس (۱۷۹۷ - ۱۷۶۰):

انقلاب فرانسوی که با هرگونه مالکیت خصوصی مخالف بود. سازمانی به نام «توطئه ی مساواتی ها» علیه دولت «مدیران» تشکیل داد که پس از لو رفتن باعث اعدام او شد.

باکونین، میخائیل الکساندروویچ (۱۸۷۶-۱۸۱۴): انقلابی روس و از پیشوایان آنارشیسیم. او در انقلاب ۴۹-۱۸۴۸ آلمان شرکت داشت. عضو اولین انترناسیونال بود و در آن جا «اتحادیه ی دموکراسی سوسیالیستی» را در مخالفت با مارکس و انگلس تشکیل داد. در سال ۱۸۷۲ از انترناسیونال اخراج شد.

باور، اوتو (۱۹۳۸-۱۸۸۱): سیاستمدار و نظریه پرداز سوسیال دموکرات اتریشی. از سران مارکسیسم اتریشی. در جنگ جهانی اول رهبر جناح چپ بود که طی اعتصاب ۱۹۱۸ چپ های رادیکال از آن جدا شدند. در سال ۱۹-۱۹۱۸ متصدی پست وزارت خارجه شد. او از رهبران برجسته ی انترناسیونال دوم بود و تا سال ۱۹۳۴ مهم ترین چهره ی حزب به شمار می رفت.

بایرون، جرج (۱۸۲۴-۱۷۸۸): شاعر انگلیسی که برای شرکت در مبارزات آزادی خواهانه ی یونانیان علیه سیطره ی ترکیه میهن خود را ترک گفت اما در راه درگذشت.

بیل، اوگوست (۱۹۱۳-۱۸۴۰): رهبر سرشناس حزب سوسیال دموکرات آلمان و انترناسیونال دوم. در سال ۱۸۶۹ به همراه لیب کنشت حزب سوسیال دموکرات کارگری را تشکیل داد. چند بار به نمایندگی مجلس آلمان انتخاب شد و همواره در برابر تجدیدنظرطلبی در حزب سوسیال دموکرات موضع گیری نمود.

بتلهایم، ارنست: کمونیست مجار که به عنوان رابط جمهوری شورایی مجارستان به اتریش فرستاده شد. او رهبری منتخب حزب کمونیست اتریش را برکنار نمود و در ژوئن ۱۹۱۹ با سازماندهی گروه کوچکی از کارگران و سرپازان به تدارک یک قیام نافرجام پرداخت. نقشه ها و روش های او از جانب کمینترن مورد انتقاد قرار گرفت.

بتهوفن، لودویگ فان (۱۸۲۷ - ۱۷۷۰): آهنگساز آلمانی که از

برجسته ترین چهره های موسیقی غرب به شمار می رود.

براکه، ویلهلم (۱۸۸۰ - ۱۸۴۲): سوسیال دموکرات آلمانی که در

برانشوایک نشریات سوسیالیستی منتشر می کرد. ابتدا پیرو لاسال بود. در سال

۱۸۶۹ از اعضای مؤسس حزب سوسیال دموکرات کارگری آلمان بود. از ۱۸۷۷ تا

۱۸۷۹ عضو پارلمان بود.

برنشتاین، ادوارد (۱۹۳۲ - ۱۸۵۰): او از سال ۱۸۷۲ عضو حزب

سوسیال دموکرات آلمان بود. به خاطر قانون ممنوعیت اشتغال سوسیالیست ها از

سال ۱۸۷۹ تا ۱۸۸۸ در سویس زندگی می کرد. از ۱۸۸۱ تا ۱۸۹۰ سر دبیر ارگان

رسمی حزب در تبعید بود. از ۱۸۸۸ تا ۱۹۰۱ در لندن می زیست و مجری وصیت

نامه ی انگلس بود. از ۱۸۹۶ به تدوین نظریات تجدید نظرطلبانه در مارکسیسم

پرداخت. در جنگ جهانی دوم از مخالفین جنگ بود. از ۱۹۱۶ تا ۱۹۱۹ عضو حزب

سوسیال دموکرات مستقل آلمان USPD بود. از نوامبر ۱۹۱۸ تا فوریه ۱۹۱۹ در

وزارت دارائی معاون وزیر بود.

بلان، لویی (۱۸۸۲ - ۱۸۱۱): سوسیالیست فرانسوی که در سال ۱۸۴۸

در سمت رئیس اداره ی کار به تشکیل یک کمیسیون کارگری همت گماشت و خواهان

تأسیس «کارگاه های اجتماعی» شد.

بلانکی، اگوست (۱۸۸۱ - ۱۸۰۵): او احتمالاً مهم ترین انقلابی فرانسوی

قرن نوزدهم است. در باندها و سازمان های مخفی متعددی شرکت داشت. در انقلابات

۱۸۳۰ و ۱۸۴۸ فعالانه شرکت جست. در سال ۱۸۷۱ به طور غیابی به نمایندگی

کمون پاریس انتخاب شد. مجموعاً ۳۶ سال از زندگی خود را در زندان ها و

مجازاتگاه ها گذراند.

بوخارین، نیکولای ایوانویچ (۱۹۳۸ - ۱۸۸۸): از سال ۱۹۰۵ در جنبش انقلابی حضور داشت. از ۱۹۰۶ با بلشویک ها همراه بود. در سال ۱۹۱۰ از روسیه مهاجرت نمود. در سال ۱۹۱۷ به عضویت کمیته ی مرکزی حزب درآمد. در سال ۱۹۱۸ از سازمانده های کمونیست های چپ بود. از سال ۱۹۱۹ عضو مشاور دفتر سیاسی بود و از سال ۱۹۲۴ عضو اصلی آن. از ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۷ با استالین همراه بود. از سال ۱۹۲۶ تا ۱۹۲۹ رئیس هیئت اجرایی کمینترن بود. از ۱۹۲۸ رهبری «اپوزیسیون راست» را به عهده داشت. در سال ۱۹۲۹ با وجود «انتقاد از خود» علنی از دفتر سیاسی سردبیری «پراودا» بر کنار شد. در سال ۱۹۳۶ قانون اساسی «استالینی» را نوشت. در سال ۱۹۳۷ دستگیر شد. او یکی از سه متهم اصلی در دادگاه های مسکو بود که به اعدام محکوم شد.

پاکت، آلفونس (۱۹۴۴ - ۱۸۸۱): نویسنده و روزنامه نگار آلمانی که از سال ۱۹۱۶ تا ۱۹۴۳ در روزنامه ی «فرانکفورتر» کار می کرد. او از ژانویه تا نوامبر ۱۹۱۸ به عنوان وابسته ی فرهنگی به همراه هیئت دیپلماتیک گراف میرباخ در روسیه بود و اولین خبرنگار آلمانی بود که از مسکو درباره ی انقلاب اکتبر گزارش داد. در مطلبی که در سپتامبر ۱۹۱۸ نوشت اذعان نمود که تحت تأثیر این رویداد تاریخی به سوسیال دموکراسی گرویده است. پس از بازگشت به فرانکفورت به فرقه ی مسیحیان نیکوکار پیوست. در ژانویه ۱۹۳۲ به عضویت آکادمی شعر پروس انتخاب شد، اما در مارس ۱۹۳۳ از آن استعفا داد.

پلاتن، فریتس (۱۹۴۲ - ۱۸۸۳): از سال ۱۹۱۱ عضو حزب سوسیال دموکرات سوئیس بود و از ۱۹۱۲ دبیر هیئت رئیسه ی آن. از چپ های متمایل به «تسیمروالد» به شمار می رفت و در کنگره ی پایه گذاری کمینترن شرکت داشت. از بنیادگذاران حزب کمونیست سوئیس بود. از سال ۱۹۲۳ در اتحاد شوروی می زیست. او یک مزرعه ی اشتراکی تشکیل داد و با انستیتوی علمی کشاورزی بین المللی در

مسکو همکاری می کرد. در سال ۱۹۳۸ دستگیر شد و به سال ۱۹۴۲ در یک اردوگاه کار در شمال روسیه در گذشت. در سال ۱۹۵۶ از او اعاده ی حیثیت شد.

پلخانوف، گئورگی (۱۸۵۶ - ۱۹۱۸)

پوبدونوزیف، کنستانتین (۱۸۲۷ - ۱۹۰۷)

پوکروفسکی، میخائیل (۱۸۶۸ - ۱۹۳۲): تاریخ نگار مارکسیست که از سال ۱۹۰۵ عضو حزب بلشویک بود و به دسته ی «وپریود» تعلق داشت. در زمان جنگ از یک سیاست انترناسیونالیستی پیروی می کرد. از نوامبر ۱۹۱۷ تا مارس ۱۹۱۸ رئیس شورای مسکو بود. او از کمونیست های چپ به شمار می رفت. پس از ۱۹۱۸ معاون کمیسریای امور آموزشی بود و ریاست جامعه ی مؤرخین مارکسیست را به عهده داشت.

پولگوفینگوف، گئورگی (۱۸۸۳ - ۱۹۱۸): سرگرد ارتش تزاری که

موقع کودتای کورنیلوف از دولت موقت حمایت می کرد. در سپتامبر و اکتبر ۱۹۱۷ فرمانده ی نیروهای مسلح در گردان نظامی پتروگراد بود. او در سازماندهی شورش اشرف زادگان نقش داشت. پس از شکست شورش به نواحی دن فرار کرد. در مارس ۱۹۱۸ به اسارت نمایندگان شوروی در آمد و در یک دادگاه انقلابی محکوم به اعدام شد.

پستل، پاول (۱۸۲۶ - ۱۷۹۳): افسر انقلابی روس که در مقام یکی از

رهبران دکابریست ها برنامه ای برای لغو نظام اربابی و برپایی یک دولت جمهوری لیبرال تدوین نمود.

پتلیورا، سیمون (۱۸۷۷ - ۱۹۲۶)

پینوشه، آگوستو (متولد ۱۹۱۵): ژنرال شیلیایی که از سال ۱۹۶۹ رئیس

ستاد فرماندهی ارتش بود. در اوت ۱۹۷۳ فرمانده ی کل ارتش شد و در سپتامبر همان سال کودتایی علیه جنبش خلقی و کارگری و حاکمیت مردمی به راه انداخت.

چندی بعد رئیس حکومت نظامی شد و از سال ۱۹۷۴ خود را رئیس جمهور شیلی خواند. پس از بازگشت صوری دموکراسی به شیلی هم چنان فرماندهی نیروهای مسلح باقی ماند.

پوشکین، الکساندر (۱۸۳۷-۱۷۹۹)

پروکوپوویچ، سرگئی (۱۹۵۵-۱۸۷۱): اقتصاددان روس که از سال ۱۹۰۶ عضو کمیته مرکزی کادت ها بود. در سال ۱۹۱۷ در دولت موقت وزیر صنعت و تجارت شد و سپس وزیر تدارکات. در جنبش همیاری فعالیت داشت و در سال ۱۹۲۲ از آن خارج شد.

تئودوروویچ، ایوان (۱۹۳۷-۱۸۷۰): از سال ۱۸۹۵ سوسیال دموکرات بود. از همکاران «ایسکرا» و بلشویک ها بود که در سال ۱۹۰۷ به عضویت کمیته مرکزی حزب بلشویک انتخاب شد. پس از انقلاب اکتبر کمیسر خلق در امور تغذیه شد. در نوامبر استعفا داد. در زمان جنگ با کمیساریای امور کشاورزی همکاری داشت. ۳۰-۱۹۲۸ دبیر کل انترناسیونال دهقانی و مدیر انستیتوی کشاورزی بود.

تکچف، پیوتر (۸۵-۱۸۴۴): نویسنده ی انقلابی روس که در ۱۸۷۲ به اروپای غربی گریخت. با لاوروف همکاری داشت، اما بعد با هم دشمن شدند. در نوشته های خود مدافع این ایده بود که انقلاب باید توسط گروه برگزیده ای از انقلابیون حرفه ای جانباز و با انضباط انجام گیرد. روشنفکران وظیفه دارند که به نام خلق رهبری جنبش انقلابی را به عهده بگیرند.

تولستوی، لئو (۱۹۱۰-۱۸۲۸): نویسنده ی بزرگ روس که در آثار خود به ترویج اخلاقیات اصیل مسیحی دست زده است. او طرفدار مسالمت بود و به ایده های آنارشیستی گرایش داشت.

ترولسترا، پیتر (۱۹۳۰ - ۱۸۶۰): نویسنده و سیاستمدار هلندی که در سال ۱۸۹۴ حزب سوسیال دمکرات هلند را تأسیس نمود و تا ۱۹۲۵ رهبر آن بود.

تروتسکی، لئو (۱۸۷۹ - ۱۹۴۰)

تورگنیف، ایوان (۱۸۸۳ - ۱۸۱۸): نویسنده ی واقع‌گرای روس که به شدت تحت تأثیر افکار غربی بود. در آثار خود به ترسیم مشکلات سیاسی و اجتماعی زمان پرداخته است.

چه ایدزه، نیکلای (۱۹۲۶ - ۱۸۶۴): یکی از سران منشویک‌ها که نماینده ی دوما بود. در زمان جنگ از یک سیاست‌انترناسیونالیستی پیروی می‌کرد. پس از انقلاب فوریه رئیس شورای پتروگراد و کمیته ی مرکزی آن بود. بعد از انقلاب اکتبر ریاست دولت منشویکی گرجستان را به عهده داشت و پس از سقوط آن در سال ۱۹۲۱ به فرانسه رفت.

چخوف، آنتون (۱۹۰۴ - ۱۸۶۰): نمایش‌نامه‌نویس برجسته ی روس.

چرنوف، ویکتور (۱۹۵۲ - ۱۸۷۳): یکی از سران سوسیال انقلابیون و سردبیر ارگان مرکزی این جریان بود. در سال ۱۹۱۷ وزیر کشاورزی دولت موقت شد. در سال ۱۹۲۰ از روسیه مهاجرت کرد.

داستایفسکی، فیودور (۱۸۸۱ - ۱۸۲۱): نویسنده ی روس که در سال ۱۸۴۹ به خاطر فعالیت‌های انقلابی به زندان با اعمال شاقه در سیبری محکوم شد. او در رمان‌های خود به ترسیم رنج‌های بشر پرداخته است.

دان، فیودور ایلیچ (۱۹۴۷ - ۱۸۷۱): نام اصلی او گوروپچ بود. سیاستمدار سوسیال دموکرات روس که پزشک بود و در سال ۱۸۹۵ در پایه‌گذاری سازمان «اتحادیه ی پیکار برای رهایی طبقه ی کارگر» شرکت جست. به زودی از رهبران منشویک‌ها شد. پس از انقلاب فوریه در جناح راست منشویکی بود که از

دولت موقت پشتیبانی می کردند. در جنگ داخلی در کنار اکثریت رهبری به سیاست حمایت انتقاد آمیز از ارتش سرخ در برابر روس های سفید گرایش داشت. در سال ۱۹۲۰ نماینده ی شورای مسکو (سوویت) بود. در ژانویه ۱۹۲۲ به خارج تبعید شد. او از سران گروه های تبعیدی بود و در انترناسیونال دوم نقش مهمی ایفا نمود.

دانتون، ژرژ (۱۷۹۴ - ۱۷۵۹): ژاکوبین فرانسوی. در سال ۱۷۹۱ در جهت تحول ریشه ای شهرداری پاریس همت گماشت. از سال ۱۷۹۳ عضو کمیته ی رفاه بود. او از پایه گذاران ترور انقلابی بود. در سازماندهی مقاومت وطن پرستانه ی فرانسویان در برابر مداخلات نیروهای اروپایی فعال بود. در سال ۱۷۹۴ دستگیر و به اعدام با گیوتین محکوم شد.

داروین، چارلز رابرت (۱۸۸۲ - ۱۸۰۹): زیست شناس انگلیسی و پایه گذار نظریه ی تکامل جدید.

دژانوف، ایوان داویدویچ (۱۸۹۸ - ۱۸۱۸): از ۱۸۸۲ تا ۱۸۹۸ وزیر آموزش حکومت تزاری بود.

دنیکن، آنتون ایوانویچ (۱۹۴۷ - ۱۸۷۲): ژنرال تزاری که در سال ۱۹۱۷ سرفرمانده ی جبهه ی غرب بود. در پایان سال در تجهیز ارتش داوطلبان در شمال قفقاز شرکت داشت و پس از مرگ کورنیلوف رهبر آن شد. او در سال ۱۹۱۹ در جنوب روسیه همه ی ارتش های سفید را زیر فرماندهی خود متحد نمود و پس از تسخیر جلگه ی جنوبی دن به مسکو حمله آورد. در اکتبر و نوامبر ۱۹۱۹ ارتش سرخ واحدهای او را درهم شکست. او در مارس ۱۹۲۰ به کریمه گریخت، فرماندهی ارتش را به ورائگل سپرد و خود به انگلستان رفت. در سال ۱۹۴۵ به آمریکا مهاجرت نمود.

دزرشینسکی، فلیکس (۱۹۲۶ - ۱۸۷۷): انقلابی لهستانی تبار روس که از سال ۱۸۹۵ عضو رهبری جنبش سوسیال دمکرات لهستان و لیتوانی بود. در چهارمین کنگره ی حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه (۱۹۰۶) به عضویت کمیته ی مرکزی درآمد. از دسامبر ۱۹۱۷ سرپرست چکا بود. از ۱۹۱۸ به کمونیست های چپ گرایش داشت. از مارس ۱۹۱۹ کمیس خلق در امور داخلی بود. از زمان «ماجرای گرجستان» با استالین هم پیمان بود. در ۱۹۲۴ رئیس شورای عالی اقتصاد شد. در ۲۵ - ۱۹۲۴ نامزد هیئت سیاسی حزب بود.

رادک، کارل (۱۹۳۹ - ۱۸۸۵): انقلاب لهستانی که از ۱۹۰۲ در جنبش سوسیالیستی فعال بود. از ۱۹۰۸ تا ۱۹۱۴ در آلمان به کار روزنامه نگاری مشغول بود و به چپ های رادیکال گرایش داشت. در زمان جنگ جهانی اول در سویس با چپ های زیروالد ارتباط داشت و با لنین همکاری می کرد. در آوریل ۱۹۱۷ با لنین به پتروگراد رفت و وارد حزب بلشویک شد. در کمیسریای خلق برای امور خارجی شروع به فعالیت کرد. از ۱۹۱۸ کمونیست چپ به شمار می رفت. با یک مأموریت پنهانی به آلمان آمد و در کنگره ی مؤسسان حزب کمونیست آلمان شرکت نمود. از سال ۱۹۱۹ عضو کمیته ی مرکزی بود و در سال ۱۹۲۰ دبیر هیئت اجرایی کمینترن شد. تا سال ۱۹۲۳ مشاور رهبری حزب کمونیست آلمان بود. در سال های ۲۴ - ۱۹۲۳ و ۲۹ - ۱۹۲۶ به اپوزیسیون چپ گرایش داشت. در سال ۱۹۲۷ اخراج و تبعید شد. پس از برکناری با «پراودا» همکاری می کرد. در سال ۱۹۳۶ دستگیر شد و در دومین محاکمات مسکو به ده سال زندان محکوم گشت.

رادین؛ گتونیانس (۱۹۱۱ - ۱۸۷۸)

راکوفسکی، کریستیان (۱۹۴۱ - ۱۸۷۳): در سوسیال دموکراسی رومانی و بلغارستان فعال بود. در تأسیس فدراسیون سوسیالیستی بالکان شرکت داشت. در زمان جنگ از یک سیاست انترناسیونالیستی پیروی می کرد. از سال

۱۹۱۷ عضو حزب بلشویک بود. از سال ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۳ رئیس شورای کمیسرهاى اوکراین بود. سفیر شوروی در فرانسه و انگلستان شد.

رنر، کارل (۱۹۵۰ - ۱۸۷۰): سوسیال دموکرات اتریشی. از ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۰ صدراعظم اتریش بود.

ریمسکی کورساکوف، نیکلای (۱۹۰۸ - ۱۸۴۴): آهنگساز و موسیقی دان روس.

ریزانوف داوید (۱۹۳۸ - ۱۸۷۰): نخست نارودنیک بود اما از حوالی سال ۱۸۸۸ مارکسیست شد. در سال ۱۹۰۰ در تبعید یک گروه مارکسیستی تشکیل داد که از «ایسکرا» انتقاد می کرد. مؤرخ جنبش کارگری بود و در ۱۶ - ۱۹۱۱ در انتشار آثار مارکس و انگلس همکاری داشت. در زمان جنگ از یک سیاست انترناسیونالیستی پیروی می کرد. با «ناشاسلوو» همکاری می نمود. در سال ۱۹۱۷ رئیس دفترهای سندیکائی پتروگراد شد. به شرایونزی پیوست و در اکتبر با قیام مخالف بود. در ماه نوامبر طرفدار یک دولت ائتلافی بود. در ژانویه ۱۹۱۸ با انحلال مجلس مؤسسان مخالف بود. به عنوان اعتراض به سیاست حزب در ارتباط با قرارداد صلح پرست لیتوفسک برای مدت کوتاهی از حزب کناره گرفت. در سال ۱۹۱۸ در تأسیس آکادمی سوسیالیستی شرکت داشت. از ۱۹۲۲ تا ۱۹۳۱ مدیر انستیتوی مارکس - انگلس بود، اولین مجموعه ی آثار مارکس و انگلس را انتشار داد، و آثار پلخانوف را. در سال ۱۹۳۱ از حزب اخراج گشت. سپس دستگیر و تبعید شد و در زندان در گذشت.

ریزانوفسکی، نیکلاس.

رویسپیر، ماکسیمیلین (۱۷۹۴ - ۱۷۵۸)

رولان، رومن (۱۹۴۴ - ۱۸۶۶): نویسنده ی فرانسوی. در زمان جنگ جهانی اول مقالات متعددی علیه جنگ و امپریالیسم کشورهای اروپائی انتشار داد.

روسو، ژان ژاک (۱۷۷۸-۱۷۱۲): اندیشمند و فیلسوف اخلاق گرای فرانسوی که در آثار خود از برابری حقوق همه ی مردم دفاع کرده است.

ریکوف، الکسی (۱۹۳۸-۱۸۸۱): از سال ۱۸۹۹ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود و در سومین کنگره ی حزب به عضویت کمیته ی مرکزی درآمد. در اکتبر و نوامبر ۱۹۱۷ کمیسر خلق در امور داخلی بود و از یک دولت ائتلافی جانبداری می کرد. از کمیته ی مرکزی و دولت کناره گرفت. از ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۱ رئیس شورای عالی اقتصاد بود. عضو هیئت سیاسی حزب بود و پس از مرگ لنین رئیس شورای کمیسرهای خلق شد.

ریلیف، کوندراتی (۱۸۲۶-۱۷۹۵): شاعر روس که پس از سرکوب جنبش دکابریست ها اعدام شد.

اشعار او مضامین برانگیزنده ی انقلابی دارند. او مهم ترین شاعر اشراف ترقی خواه به شمار می رود.

زرتلی، ایراکلی (۱۹۵۹-۱۸۸۱): طی جنگ جهانی اول طرفدار مرکزیت بود. در مه ۱۹۱۷ به وزرات پست و تلگراف رسید. عضو کابینه ی منشویک ها در گرجستان بود. به فرانسه مهاجرت کرد.

زولا، امیل (۱۹۰۲-۱۸۴۰): نویسنده ی انسان دوست فرانسوی.

زینوویف، گئورگی (۱۹۳۶-۱۸۸۳): از سال ۱۹۰۱ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. به سال ۱۹۱۷ رئیس شورای پتروگراد شد. او عضو هیئت سیاسی حزب و کمیته ی اجرائی کمینترن بود.

ژورس، ژان (۱۹۱۴-۱۸۵۹): سوسیالیست فرانسوی که از ۱۸۸۳ تا ۱۸۸۵ در پارلمان نماینده ی جمهوری خواهان چپ بود. از ۱۸۹۳ تا ۱۸۹۸ و از ۱۹۰۲ تا ۱۹۱۴ نماینده ی سوسیالیست ها بود. در سال ۱۹۰۴ روزنامه ی اومانیتیه را پایه گذاشت. در امر اتحاد احزاب گوناگون سوسیالیستی (۱۹۰۵) فعال بود. با

این که تنها از مواضع انسانی غیرمارکسیستی پیروی می کرد، سرسختانه علیه نظامی گری، استعمار و گرایش های ضدسامی می رزمید. در ۱۹۱۴/۷/۳۰ به دست ناسیونالیست های افراطی کشته شد.

سالتیکوف شچدرین، میخائیل (۱۸۸۹ - ۱۸۲۶): طنزنویس دموکرات و انقلابی روسیه.

سالومینی جیتانو (۱۹۵۷ - ۱۸۷۳): ناشر ضدفاشیست ایتالیایی.

سامونیلوفا، کونگوردیا (۱۹۲۱ - ۱۸۷۶): این زن از سال ۱۹۰۱ در جنبش دانشجویی شرکت داشت. سوسیال دموکرات شد و در سال ۱۹۱۴ قصد داشت روزنامه ای برای زنان کارگر منتشر کند که دستگیر شد. پس از انقلاب فوریه به پتروگراد برگشت. با تحریریه ی «رابوتنیزا» همکاری می کرد. با پیشنهاد کولونتا ی مبنی بر تشکیل یک بخش ویژه ی آموزش سیاسی زنان مخالفت کرد، زیرا گمان می برد که حزب چنین اقدامی را به عنوان فمینیسم بورژوازی طرد می کند. پس از تشکیل شعبه ی زنان در پائیز ۱۹۱۹ مسئولیت نشریه ی آن را به عهده گرفت: «کمونیستا». طی یک مسافرت حزبی بر اثر وبا در گذشت.

سکریابین، الکساندر (۱۹۱۵ - ۱۸۷۲): آهنگ ساز و پیانیست.

اسپارتاکوس: گلادیاتور رومی که بزرگ ترین قیام بردگان دینای کهن را رهبری نمود.

سپیریدونوفا، ماریا (۱۹۴۱ - ۱۸۸۴): این زن از سال ۱۹۰۱ عضو حزب سوسیال رولوسیونرها بود. در سال ۱۹۰۶ به خاطر سوء قصد به یک کارمند به حبس ابد محکوم شد. پس از انقلاب فوریه شهردار چیتا شد. از ژوئن ۱۹۱۷ به پتروگراد آمد. در اولین کنگره ی جناح چپ سوسیال رولوسیونرها در نوامبر ۱۹۱۷ نقش مهمی ایفا نمود و به عضویت کمیته ی مرکزی در آمد. در مارس ۱۹۱۸ طرفدار پذیرش شرایط صلح با آلمان و ائتلاف با بلشویک ها بود. در ژانویه به قیام

علیه دولت بلشویکی رأی موافق داد. در همین رابطه دستگیر شد اما پس از محاکمه بلافاصله آزاد گشت. در فوریه ۱۹۱۹ بار دیگر دستگیر شد و به سال تبعید محکوم گشت. به طور غیرقانونی در مسکو اقامت داشت. از سال ۱۹۲۰ یا در زندان به سر برد و یا تحت نظارت بود. احتمالاً در جریان یورش ارتش آلمان به قتل رسید.

استالین، یوزف (۱۸۷۹ - ۱۹۵۳)

ستامبولیسکی، الکساندر (۱۸۷۹ - ۱۹۲۳): سیاستمدار بلغار که از سال ۱۹۰۸ رهبر حزب زارغان و نماینده ی مجلس بود. به سال ۱۹۱۹ به نخست وزیری رسید و یک نظام دیکتاتوری با اصلاحات بنیادین به نفع دهقانان بر پا نمود. در ژوئن ۱۹۲۳ با یک کودتای نظامی سقوط کرد.

ستروم، فردریک (۱۸۸۰ - ۱۹۴۸): سوسیال دموکرات چپ گرای سوندی که در جنبش «زیمروالد» شرکت داشت. از ۱۹۲۱ تا ۱۹۲۴ دبیر کل حزب کمونیست بود. در سال ۱۹۲۴ حزب را ترک گفت و به سوسیال دموکراسی بازگشت.

سکات، سر والتر (۱۸۳۲ - ۱۷۷۱): شاعر اسکاتلندی که رمان های تاریخی می نوشت. یکی از برجسته ترین نمایندگان رومانتیسیسم اسکاتلندی است.

سیمانوف، گریگوری (۱۸۹۰ - ۱۹۴۶): سوارکار قزاقی که در نوامبر و دسامبر ۱۹۱۷ در کرانه ی شرقی دریاچه ی بایکال قیامی نافرجام علیه دولت شوروی سازمان داد. پس از شکست در منچوری سپاهیان تازه ای گرد آورد و یک دیکتاتوری خونین به پا کرد.

سنسینوف، ولادیمیر میخائیلوویچ

سرژ، ویکتور (۱۸۹۰ - ۱۹۴۷): فرزند یک انقلابی روس بود که در بروکسل بزرگ شد. عضو حزب سوسیال دمکرات بود که به آتارشیسم گرایش پیدا کرد. در سال ۱۹۱۹ به روسیه رفت و با زینوویف همکاری کرد. از سال ۱۹۲۲ در اروپای غربی برای کمینترن کار می کرد. از سال ۱۹۲۶ مجدداً در روسیه اقامت

گزید. در سازماندهی اپوزیسیون چپ فعال بود. در سال ۱۹۳۳ دستگیر شد اما با دخالت رومن رولان و آندره ژید آزاد گشت و در سال ۱۹۴۰ به مکزیک گریخت.

سوخانوف، نیکلای (۱۹۴۰ - ۱۸۸۲): نویسنده و دانشمند سوسیال دمکرات روس بود. نخست از سوسیال رولوسیونرها بود اما بعد بلشویک شد. بعد از پیروزی انقلاب اکتبر با بنیادهای اقتصاد شوروی به همکاری پرداخت.

شلیاپنیکوف، الکساندر (۱۹۳۷ - ۱۸۸۵): از سال ۱۹۰۱ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. از ۱۹۰۴ تا ۱۹۰۷ در کارخانات فرانسه، انگلستان و آلمان کار می کرد. در خلال جنگ جهانی رابط شعبه ی روسی با دفتر بین المللی کمیته ی مرکزی حزب بلشویک بود. پس از انقلاب فوریه عضو کمیته ی پتروگراد، هیئت اجرایی شورای پتروگراد و رئیس سندیکای فلزکاران این شهر شد. از اکتبر ۱۹۱۷ تا مارس ۱۹۱۸ کمیسر خلق در امور کار بود. از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۲ رئیس کمیته ی مرکزی اتحادیه ی فلزکاران بود. ۲۲ - ۱۹۲۰ در سازماندهی اپوزیسیون کارگری شرکت داشت. از مه ۱۹۲۱ عضو هیئت رئیسه ی شورای عالی اقتصاد بود. در سال ۱۹۳۳ از حزب اخراج شد و در اسارت در گذشت.

شرام، کارل اوگوست (۱۹۰۵ - ۱۸۳۰): کارشناس امور اقتصادی که از سال های ۱۸۷۰ به سوسیال دموکراسی آلمان گرایش داشت و از نظریه پردازان «سوسیالیسم دولتی» بود. از سال ۱۸۸۶ به جنبش کارگری پشت کرد.

شوین، فردریک (۱۸۴۹ - ۱۸۱۰): پیانیست و آهنگساز برجسته ی لهستانی- فرانسوی.

فیشر، لوئیس (۱۸۹۶ - ۱۹۷۰): روزنامه نگار آمریکایی که به طور عمده برای مجله ی هفتگی چپ لیبرال به نام The Nation گزارش می نوشت. تا زمان پیمان هیتلر- استالین سیاست شوروی را توجیه می نمود، اما پس از آن به استالینیسیم پشت کرد و دیدگاه ضدکمونیستی اتخاذ نمود.

فوش، فردیناند (۱۹۲۹ - ۱۸۵۱): مارشال فرانسوی که در سال ۱۹۱۸ فرماندهی کل نیروهای مسلح متفقین بود. در سال ۱۹۱۹ رئیس شورای عالی جنگ شد. او در سازماندهی مداخلات مسلحانه علیه روسیه شوروی شرکت مؤثر داشت.

فرانس، آنانتول (۱۹۲۴ - ۱۸۴۴): ادیب و داستان‌نویس مترقی فرانسوی که به سنت‌های اومانستی و میراث روشنگری پای بند بود.

کالدین، الکسی (۱۹۱۸ - ۱۸۶۱): ژنرال ارتش تزاری که در کودتای کونیلوف شرکت داشت. او رهبری قیام ناموفق قزاق‌های دن را از دسامبر ۱۹۱۷ علیه ارتش شوروی به عهده داشت. به خاطر شکست در جبهه خودکشی کرد.

کامنیف، لو بوریسوویچ (۱۹۳۶ - ۱۸۸۳): از سال ۱۹۰۱ عضو حزب سوسیال‌دموکرات کارگری روسیه بود. از ۱۹۰۹ تا ۱۹۱۴ در مهاجرت از نمایندگان برجسته‌ی بلشویک‌ها بود. به سال ۱۹۱۴ به پتروگراد برگشت. پس از انقلاب فوریه در کنار استالین به عنوان رهبران بلشویک‌های پتروگراد سیاستی ملایم‌تر از لنین پیش گرفت و با «تزه‌های آوریل» لنین به مخالفت برخاست. در جریان انقلاب اکتبر در کنار زینوویف طرفدار میانه‌رویی بود و بدین خاطر از کمیته‌ی مرکزی کناره گرفت. پس از پیروزی قیام مدت کوتاهی رئیس کمیته‌ی اجرایی مرکزی شوراها بود. در مارس ۱۹۱۹ باز به عضویت کمیته‌ی مرکزی انتخاب شد. از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۶ عضو هیئت سیاسی بود. از ۱۹۲۰ تا ۱۹۲۶ رئیس شورای مسکو بود. در سال ۱۹۲۲ در سمت معاونت شورای کمیسرهای خلق کار می‌کرد. از اواخر سال ۱۹۲۲ به همراه زینوویف و استالین باند غیررسمی «سه نفره» را علیه تروتسکی تشکیل داد. در پانیز ۱۹۲۵ به همراه زینوویف رهبر «اپوزیسیون جدید» به شمار می‌رفت که از آوریل ۱۹۲۶ با اپوزیسیون هوادار تروتسکی ائتلاف نمود. پس از پانزدهمین کنگره‌ی حزب (۱۹۲۶) از حزب اخراج شد، اما بعد از پس گرفتن نظریات خود دوباره به حزب برگشت. به سال ۱۹۳۲ برای دومین بار و در پایان سال

۱۹۳۴ برای سومین بار از حزب اخراج شد. در سال ۱۹۳۵ به زندان محکوم گشت. در جریان اولین محاکمات مسکو به سال ۱۹۳۶ او به اعدام محکوم شد.

کامکوف، بوریس (۱۹۳۸ - ۱۸۸۵): یکی از رهبران انقلابیون سوسیال رولوسیونرهای چپ که در سال ۱۹۳۸ در سازماندهی قیام مسکو شرکت داشت. دستگیر و زندانی شد. پس از آن به کار در ادارات آمار مشغول بود.

کاپلان، فانی (۱۹۱۸ - ۱۸۹۰): زنی از طرفداران سوسیال رولوسیونرها که به خاطر سوءقصد به نین محاکمه و اعدام شد.

کپ، ونفگانگ (۱۹۲۲ - ۱۸۵۸): حقوقدان و سیاستمدار آلمانی که در سال ۱۹۱۷ حزب میهن را پایه گذاشت. او در مارس ۱۹۲۰ به کودتای نافرجامی علیه حکومت دست زد.

کائوتسکی، کارل (۱۹۳۸ - ۱۸۵۴): نظریه پرداز و ناشر سوسیال دموکرات که از سال ۱۸۷۵ عضو جنبش سوسیال دموکرات اتریش بود. از ۱۸۸۵ تا ۱۸۹۰ در لندن با انگلس همکاری نزدیک داشت. از ۱۸۸۳ تا ۱۹۱۷ ناشر مشهورترین ارگان نظری انترناسیونال دوم به نام «عصر جدید» بود. پس از مرگ انگلس به با نفوذترین نظریه پرداز مارکسیسم بدل شد و پس از انقلاب ۱۹۰۵ روسیه در بحث مربوط به «اعتصابات توده ای» که در سال های ۱۱ - ۱۹۱۰ در گرفت. بیانگر نظریات «میان» بود. در رابطه با جنگ جهانی او خواهان صلح بود. از پایه گذاران حزب سوسیال دموکرات مستقل آلمان بود. پس از انقلاب نوامبر در وزارت خارجه مشغول کار شد. او در کمیسیون اجتماعی عضویت داشت. با انقلاب اکتبر و بلشویک ها به شدت مخالف بود، از سال ۱۹۱۹ به عضویت حزب سوسیال دموکرات آلمان در آمد.

کرنسکی، الکساندر (۱۹۷۰ - ۱۸۸۱): سیاستمدار روس که وکیل دعاوی بود و در آغاز با سازمان سوسیال رولوسیونرها همکاری داشت. به سال

۱۹۱۲ سخنگوی فراکسیون «ترودوویکی» (سوسیالیست های خلقی) شد. در سال ۱۹۱۴ از دفاع ملی جانبداری نمود. در سال ۱۹۱۷ مجدداً به عضویت سازمان سوسیال رولوسیونرها در آمد. در مارس ۱۹۱۷ وزیر دادگستری و وزیر جنگ شد. در ژوئیه ۱۹۱۷ به مقام نخست وزیری رسید. او با پشتیبانی متفقین غربی به حملاتی علیه نیروهای میانه دست زد. با شکست کودتای کورنیلوف فرماندهی کل ارتش شد. پس از پیروزی انقلاب اکتبر تلاش کرد که یگان های جبهه ی شمال را علیه قدرت شوروی تجهیز کند اما موفق نشد. در سال ۱۹۱۸ به انگلستان و سپس به فرانسه مهاجرت کرد. به سال ۱۹۴۰ به آمریکا رفت.

کیسلوئوف، الکسی (۱۸۷۸-۱۹۳۸): کارگر صنایع فلزی بود و از سال ۱۸۹۸ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه. در سال ۱۹۱۴ عضو کمیته ی مرکزی حزب بلشویک شد. پس از انقلاب فوریه ۱۹۱۷ به ریاست شورای ایوانو رسید و در اوت نامزد کمیته ی مرکزی شد. به سال ۱۹۲۰ رئیس اتحادیه ی کارگران معدن گشت. ۲۱- ۱۹۲۰ به اپوزیسیون کارگری تعلق داشت. در دهمین کنگره به عضویت کمیته ی مرکزی درآمد. ۲۳- ۱۹۲۱ رئیس شورای محدود کمیسرهای خلق و عضو هیئت رئیسه کمیته ی اجرایی شوراها بود. در سال ۱۹۳۸ دستگیر و در زندان کشته شد.

کولونتای، الکساندرا (۱۸۷۲-۱۹۵۲): از ۱۹۰۶ تا ۱۹۱۵ منشویک بود، آن گاه به بلشویک ها پیوست. در اولین دولت پس از انقلاب اکتبر کمیسر خلق در امور اجتماعی بود. از سال ۱۹۱۸ کمونیست چپ به شمار می رفت. از سال ۱۹۲۰ مسئول تشکیلات زنان کمیته ی مرکزی حزب بود. ۲۲- ۱۹۲۱ سرپرست دفتر زمان در کمینترن بود. از سال ۱۹۲۳ به عنوان سفیر کبیر به فعالیت دیپلماتیک پرداخت.

کولچاک، الکساندر (۱۸۷۴-۱۹۲۰): سرلشکر نیروی دریایی که از ۱۹۱۸-۱۹ پیشوای دولت ضدانقلابی در اومسک سیبری بود. ارتش زیر فرمان او

برای اورال، سیبری و خاور دور سلطه داشت. به سال ۱۹۱۹ از ارتش سرخ شکستی مرگ بار متحمل شد. پس از دستگیری در فوریه ۱۹۲۰ توسط کمیته ی انقلابی ایرکوتسک محاکمه و تیرباران شد.

کورنیلوف، لاور گنور گیویچ (۱۹۱۸ - ۱۸۷۰): ژنرال ارتش تزاری

که در ۱۹۱۷ پست فرماندهی کل را تصرف نمود. در اوت و سپتامبر ۱۹۱۷ به کودتائی دست زد که هدف آن نابودی شوراهای و تشکیل یک دیکتاتوری نظامی بود، اما شکست خورد و دستگیر شد. پس از فرار در جنگ داخلی بر «ارتش داوطلبان» فرمان می راند.

کرازنوف، پیوتر (۱۹۴۷ - ۱۸۶۹): ژنرال روسی که رهبری ضدانقلاب

را در جنوب روسیه بر عهده داشت. او در مه ۱۹۱۸ فرماندهی ارتش نواحی دن بود. در سال ۱۹۱۹ به آلمان گریخت. در سال های ۱۹۴۱ تا ۱۹۴۵ با ارتش نازی همکاری کرد. پس از دستگیری در دادگاه دولت شوروی به مرگ محکوم شد.

گریزمان، ل. (۱۹۳۸ - ۱۸۹۰): اقتصاددان مارکسیست روس. او در

۱۹۰۵ به عضویت حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه در آمد. به سال ۱۹۱۸ از مهاجرت به روسیه برگشت و به بلشویک ها پیوست. او به کمونیست های چپ گرایش داشت. مشاغل متعدد اقتصادی را عهده دار شد. از ۱۹۲۱ عضو کمیسیون برنامه ریزی و از سال ۱۹۲۵ تا ۱۹۳۱ معاون ریاست آن بود. از سال ۱۹۲۳ در دبیرخانه ی آکادمی کمونیستی خدمت می کرد.

کروپسکایا، نادرادا (۱۹۳۹ - ۱۸۶۹): همسر نین که کارشناس امور

تربیتی بود. از سال ۱۸۹۰ با محافل دانشجویی مارکسیستی همکاری داشت. به سال ۱۸۹۸ وارد حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه شد. به دنبال نین به مهاجرت رفت. به عنوان منشی تحریریه برای نشریات بلشویکی کار می کرد. پس از انقلاب

اکتبر در آموزش و پرورش مشغول کار شد. در سال ۱۹۲۵ از «اپوزیسیون جدید» پشتیبانی می کرد و از ۱۹۲۶ از اپوزیسیون متحد چپ.

گون، بلا (۱۹۳۹-۱۸۸۶): روزنامه نگار انقلابی بلغار که در سال ۱۹۱۶ در جبهه ی جنگ به اسارت ارتش روس درآمد. او عضو حزب بلشویک و از پایه گذاران یگان های بین المللی ارتش سرخ بود. از مؤسسين و دبيران حزب کمونیست مجارستان بود. در جمهوری شوروی مجارستان نخست کمیسر خلق در امور خارجی بود و سپس کمیسر دفاع. از ۱۹۲۱ تا ۱۹۳۶ با کمینترن همکاری داشت.

گاریبالدی، جوزپه (۱۸۸۲-۱۸۰۷): قهرمان ملی ایتالیا و یکی از درخشان ترین چهره های جنبش «رستاخیز». رهبر جنبش دموکراتیک و سردار وحدت ملی ایتالیا به شمار می رود. او با فنوداليسم، ارتش اتریش، حکومت سلطنتی سیسیل، قدرت پاپ و پادشاهی فرانسه مبارزه کرد.

گوته، یوهان ولفگانگ (۱۸۳۲-۱۷۴۹): شاعر بزرگ آلمان.

گوگول، نیکلای (۱۸۵۲-۱۸۰۹): نویسنده ی بزرگی که در ادبیات روسیه پدر سبک رئالیسم انتقادی به شمار می رود.

گولتس، رودیگر گراف (۱۹۴۶-۱۸۶۵).

گنچاروف، ایوان (۱۸۹۱-۱۸۱۲): نویسنده ی رئالیست روس که با خلق شخصیت ابلوموف تیب انسانی درخشانی به ادبیات جهان تقدیم نمود.

گورکی، ماکسیم (۱۹۳۸-۱۸۶۸): نویسنده ی روس که نام اصلی او الکسی پشکوف بود. او به بلشویک ها گرایش داشت. در سال های ۱۹۰۶ تا ۱۹۱۳ و ۱۹۲۱ تا ۱۹۲۸ در خارجه می زیست. در آغاز انقلاب اکتبر را به یاد حمله گرفت، اما بعد به حمایت انتقادآمیز از آن برخاست. در اواخر دهه ی ۱۹۲۰ به پشتیبانی از

استالینیسیم دست زد. از او رسماً به عنوان پایه گذار سبک رنالیسم سوسیالیستی نام برده می شود.

گوتس، ابراهام (۱۹۴۰ - ۱۸۸۲): رهبر سوسیال رولوسیونرها. او در سال ۱۹۰۶ به «سازمان جنگی» حزب پیوست. دستگیر شد و به هشت سال زندان با اعمال شاقه محکوم گشت. پس از انقلاب فوریه به عضویت کمیته ی اجرایی شورای پتروگراد در آمد. او عضو کمیته ی مرکزی سوسیال رولوسیونرها و هم چنین عضو کمیته ی اجرایی مرکزی شورا بود. او از موضع «دفاع انقلابی از میهن» پیروی می کرد و هوادار ادامه ی ائتلاف با کادت ها بود. پس از انقلاب اکتبر در رهبری عملیات مسلحانه علیه قدرت شوروی نقش داشت. در دادگاهی که در میانه ی سال ۱۹۲۲ تشکیل شد متهم اصلی بود. احتمالاً قربانی ترور استالینی شد.

گریم، راپرت (۱۹۸۵ - ۱۸۸۱): چهره ی برجسته ی سوسیال دمکراسی سوئیس. طی جنگ جهانی اول جنبش «زیمروالد» را سازماندهی کرد. او میانه رو بود و در سال ۱۹۴۶ رئیس شورای ملی سوئیس شد.

گروئر، ویلهلم (۱۹۳۹ - ۱۸۶۷): ژنرال و سیاستمدار آلمانی که از سال ۱۸۹۹ در ستاد عالی ارتش خدمت می کرد. در اکتبر ۱۹۱۸ به عنوان فرمانده ی کل ارتش به جای لودن دورف نشست. طی انقلاب نوامبر رهبری عملیات عقب نشاندن و پراکندن ارتش را به عهده داشت. در عقد پیمان با حزب سوسیال دموکرات بر ضد جنبش شورایی نقش عمده ای ایفا نمود. او از پذیرفتن عهدنامه ی ورسای پشتیبانی می نمود. در سپتامبر ۱۹۱۹ از ارتش کناره گرفت. از ۱۹۲۰ تا ۱۹۲۳ وزیر تزاری و از ۱۹۲۸ تا ۱۹۳۲ وزیر دفاع و در عین حال از مقطع ۳۲ - ۱۹۳۱ وزیر کشور بود.

لارین، میخائیل (۱۹۳۲ - ۱۸۸۲): از اوت ۱۹۱۷ عضو حزب بلشویک بود. ۱۹ - ۱۹۱۸ از اعضای هیئت مدیره ی شورای عالی اقتصاد بود. از سال ۱۹۲۰

با کمیسیون برنامه ریزی دولتی همکاری داشت و در نوامبر ۱۹۲۱ به عضویت هیئت مدیره ی آن درآمد.

لاسال، فردیناند (۱۸۶۴ - ۱۸۲۵): سوسیالیست آلمانی که در انقلاب ۴۹-۱۸۴۸ شرکت نمود. در سال ۱۸۶۳ اتحادیه ی عمومی کارگران آلمان را تأسیس نمود و اولین رئیس آن شد.

لنین، ولادیمیر ایلیچ اولیانوف (۱۹۲۴ - ۱۸۷۰)

لرمانتوف، میخائیل (۱۸۴۱ - ۱۸۱۴): شاعر و نویسنده ی روس که در اشعار ظریف خود از دردهای بشری سخن گفته است.

لیبر، مارک (۱۹۳۷ - ۱۸۸۰): یکی از سران «اتحادیه».

لیب کنشت، کارل (۱۹۱۹ - ۱۸۷۱): یکی از رهبران چپ گرایان آلمان. وکیل دعاوی بود و در سال ۱۹۰۰ به عضویت حزب سوسیال دموکرات درآمد. جنبش جوانان سوسیالیست را پایه گذاری نمود. در دسامبر ۱۹۱۴ تنها نماینده ی پارلمان بود که علیه اعتبارات مربوط به جنگ رأی داد. در سال ۱۹۱۶ به خاطر فعالیتش علیه جنگ بازداشت شد. به سال ۱۹۱۸ ر تأسیس گروه «انترناسیونال» (اتحادیه ی اسپارتاکوس) و هم چنین حزب کمونیست آلمان شرکت داشت. به همراه روزا لوکزامبورگ در ۱۹۱۹/۱/۱۵ به دست ضدانقلاب به قتل رسید.

لیب کنشت، ویلهلم (۱۹۰۰ - ۱۸۲۶): روزنامه نگار بود و در انقلاب ۴۹-۱۸۴۸ شرکت داشت. به سال ۱۸۶۲ به اتحادیه ی لاسال پیوست. در ۱۸۶۶ به همراه بیل حزب خلق را در زاکس تأسیس نمود و در سال ۱۸۶۹ حزب سوسیال دموکرات کارگری را در آیزناخ. به سال ۱۸۷۵ در گوتا برای یک پارچگی این دو حزب تلاش نمود.

لیندهاگن، کارل (۱۹۴۶ - ۱۸۶۰): سیاستمدار سوئدی که از ۱۹۰۹ در جنبش سوسیال دموکراسی فعال بود. شهردار استکهلم شد. در سال ۱۹۱۷ به

عضویت حزب سوسیال دموکرات چپ سوئد در آمد، که در سال ۱۹۱۹ به کمینترن پیوست. به سال ۱۹۲۱ حزب را ترک گفت و به سوسیال دموکراسی بازگشت.

لوید جرج، دیوید (۱۹۴۵ - ۱۸۶۳): دولت مرد و دیپلمات انگلیسی که از سال ۱۸۹۰ در جمعیت های لیبرال فعال بود. از ۱۹۱۶ تا ۱۹۲۲ نخست وزیر بود. در هدایت جنگ علیه آلمان فعال بود. در عقد قرارداد ورسای نقش مؤثر داشت. یکی از منادیان اصلی عملیات مداخله جویانه علیه دولت شوروی بود.

لوسوفسکی، الکساندر (۱۹۵۲ - ۱۸۷۸): از سال ۱۹۰۱ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. از بلشویک ها بود و به سال ۱۹۱۱ در پاریس به جناح «آشتی جویان» پیوست. در ژوئیه ۱۹۱۷ به دبیری کنفرانس اتحادیه های سراسری روسیه انتخاب شد. بی درنگ به عضویت حزب بلشویک در آمد. در ژانویه ۱۹۱۸ اخراج شد و در رأس سازمان سوسیال دموکرات های انترناسیونالیست قرار گرفت. در دسامبر ۱۹۱۹ بار دیگر به حزب بلشویک پیوست. به سال ۱۹۲۰ سرپرست شورای اتحادیه های مسکو شد. از ۱۹۲۱ تا ۱۹۳۷ دبیرکل انترناسیونال اتحادیه های سرخ بود. در ۱۹۳۹ به عضویت کمیته ی مرکزی انتخاب شد. از ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۶ معاون کمیسر خلق یا وزیر امور خارجه بود. از همه ی تصفیه های استالینی جان سالم به در برد مگر از آخری: در سال ۱۹۴۹ دستگیر و سه سال بعد اعدام شد.

لودن دورف، اریش (۱۹۳۷ - ۱۸۶۵): ژنرال پروسی. از ۱۹۱۶ تا ۱۹۱۸ اولین فرمانده ی کل ستاد عالی ارتش بود. در ۱۹۲۰ در کودتا کپ و در ۱۹۲۳ در فعالیت کودتایی هیتلر در مونیخ شرکت داشت.

لوناچارسکی، آناتولی (۱۹۳۳ - ۱۸۷۵): از سال ۱۸۹۲ به ایده های انقلابی گرایش داشت و از ۱۸۹۸ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. در ۱۹۰۳ به بلشویک ها پیوست. از سال ۱۹۰۸ گروه «وپریود» را رهبری

می‌کرد. در جنگ جهانی اول مواضع انترناسیونالیستی داشت. در مه ۱۹۱۷ به «مشرایونکا» پیوست. پس از انقلاب اکتبر به عنوان کمیسر خلق در امور فرهنگی مشغول کار شد. در اوایل ۱۹۲۹ استعفا داد. او مقالات و نمایش نامه‌های گوناگون نوشت و در باره‌ی مسائل فرهنگی، فلسفی و سیاسی سخنرانی‌های بسیاری ایراد نمود.

لوتویتس، والتر (۱۹۴۲ - ۱۸۵۹): ژنرال آلمانی که در مقطع ۱۹ - ۱۹۱۸ در مارکن سمّت فرماندهی داشت. ۲۰ - ۱۹۱۹ در مقام فرماندهی ارتش در کودتای کپ شرکت نمود.

لوکزامبورگ، روزا (۱۹۱۹ - ۱۸۷۱): نظریه پرداز مارکسیست که از سال ۱۸۸۷ در جنبش سوسیال دموکراسی حضور داشت. در ۱۸۹۴ از اعضای مؤسس جنبش سوسیال دموکراسی لهستان بود. به سال ۱۸۹۸ وارد حزب سوسیال دموکرات آلمان شد. در ۶ - ۱۹۰۵ در انقلاب ورشو شرکت جست. به همراه کارل لیب کنشت چپ‌های آلمان را رهبری می‌کرد. در زمان جنگ جهانی اول در پایه‌گذاری گروه «انترناسیونال» (اتحادیه‌ی اسپارتاکوس) شرکت داشت. بیش از سه سال در زندان گذراند. از پایه‌گذاران حزب کمونیست آلمان بود و به دست گردان سواره نظام برلن به قتل رسید.

لفوف، گنورگی (۱۹۲۵ - ۱۸۶۱): از ملاکان اشرافی روس که از مارس تا ژوئیه ۱۹۱۷ رئیس دولت موقت بود.

ماچنوو، نستور (۱۹۳۴ - ۱۸۸۹): آنارشویست اوکراینی که در جنوب اوکراین یک ارتش دهقانی سازمان داد. در سال ۱۹۱۹ با ارتش سرخ علیه دنیکین متحد شد و در ۱۹۲۰ علیه ورانگل. این اتحاد پس از شکست روس‌های سفید از بین رفت و نیروهای ماچنوو در آغاز سال ۱۹۲۱ درهم شکسته شدند. او به رومانی گریخت و از آن جا به پاریس رفت.

مک لین، جان (۱۹۲۳-۱۸۷۹)

مارتوف، لئو (۱۹۲۳-۱۸۷۳): از سال ۱۸۹۵ با سوسیال دموکرات ها بود. از پایه گذاران سازمان «اتحاد مبارزه برای رهایی طبقه کارگر» در پترزبورگ بود و از همکاران نشریه «ایسکرا». از دومین کنگره ی حزب به منشویک ها پیوست. در سال ۱۹۱۷ رهبر منشویک های انترناسیونالیست بود. در پائیز ۱۹۲۰ توانست از روسیه خارج شود و در کنگره ی حزب سوسیال دموکرات مستقل آلمان در هاله شرکت کند. او علیه ورود به کمینترن سخنرانی نمود.

مارتینوف، الکساندر (۱۹۳۵-۱۸۶۵):

عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه شد. رهبر جریان «اکونومیسم» بود. پس از دومین کنگره ی حزب منشویک شد. پس از انقلاب ۱۹۰۵ سخن گوی جناح «انحلال طلبان» منشویک بود. در زمان جنگ جهانی و انقلاب اکتبر با منشویک های انترناسیونالیست همکاری داشت. پس از انقلاب اکتبر به منشویک ها پشت کرد و در سال ۱۹۲۳ به حزب بلشویک پذیرفته شد و در انستیتوی مارکس- انگلس مشغول به کار شد. از ۱۹۲۴ با تحریریه ی مجله ی «انترناسیونال کمونیستی» همکاری داشت. در سال ۲۷- ۱۹۲۶ به توجیه سیاست کمینترن در چین پرداخت.

مارکس، کارل (۱۸۸۳-۱۸۱۸)

ماسین، ولادیمیر: نام اصلی او لیشتن شتات بود.

مدودیف، روی (متولد ۱۹۲۵).

مریمه، پروسپر (۱۸۷۰-۱۸۰۳): نویسنده ی فرانسوی که آثارش هم رگه های رئالیستی دیده می شود. و هم نشانه های رومانتیک. او مشاور ملکه اوژنی بود و در سال ۱۸۵۳ سناتور شد.

مونیه، کنستانتین (۱۹۰۵ - ۱۸۳۱): نقاش و مجسمه ساز بلژیکی که از سال ۱۸۷۹ با توده های زحمتکش آشنا شد و به ترسیم رنج معدنچیان پرداخت.

میخائیلوفسکی، نیکلای (۱۹۰۴ - ۱۸۴۲): ناشر و ناقد ادبی روس که نظریه پرداز جنبش (عوام گرایانه) نارودنیکی به شمار می رود.

میایوتین، ولادیمیر (۱۹۳۷ - ۱۸۸۴): از سال ۱۹۰۳ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. در آغاز منشویک بود اما در سال ۱۹۱۰ به بلشویک ها پیوست. بعد از انقلاب فوریه به ریاست شورای ساروتف رسید. در آوریل ۱۹۱۷ به عضویت کمیته ی مرکزی درآمد. در اکتبر- نوامبر ۱۹۱۷ کمیسر خلق در امور کشاورزی بود. از کمیته ی مرکزی کناره گرفت. از ۱۹۱۸ تا ۱۹۲۱ معاون ریاست شورای عالی اقتصاد بود و از ۱۹۲۰ تا ۱۹۲۲ نامزد کمیته ی مرکزی. سمت های متعددی را در پست های حساس اقتصادی بر عهده داشت. مقالات بسیاری در باره ی مشکلات اقتصادی شوروی نوشت. سرانجام دستگیر شد و در زندان در گذشت.

میانیکوف، گاوریل (۱۹۴۶ - ۱۸۸۹).

موسورگسکی، مودست (۱۸۹۱ - ۱۸۳۹): آهنگ ساز روس. کارکرد تازه ی زبان و عناصر موزیک فولکلوریک به آثار سنت شکن و واقع گرای او ظنین ویژه ای بخشیده است.

ناپلئون بوناپارت (۱۸۲۱ - ۱۷۶۹): در ۱۷۸۵ افسر توپخانه بود و به سال ۱۷۹۴ ژنرال ارتش شد. با لشکرکشی به ایتالیا در ۹۷ - ۱۷۹۶ به پیروزی نظامی بزرگی دست یافت. در ۱۸ برومر ۱۷۹۹ علیه دولت مدیران کودتا کرد. از ۱۷۹۹ تا ۱۸۰۴ کنسول اول خوانده می شد. از ۱۸۰۴ تا ۱۸۱۵ بر تخت سلطنت نشست. نبوغ نظامی او تردیدناپذیر است.

نکراسوف، نیکلای (۱۸۷۸ - ۱۸۲۱): شاعر و منتقد ادبی روس که در اشعار خود رنج های مردم و در عین حال نیروی شکست ناپذیر و شوق آزادی خواهی آنان را بیان نموده است.

نوگین، ویکتور (۱۸۷۸ - ۱۹۲۴): از سال ۱۸۹۸ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. بعد از انقلاب فوریه یکی از سران شورای مسکو بود و از سپتامبر ۱۹۱۷ رئیس آن. در اولین دولت شورایی کمیسر خلق در امور تجارت و صنایع بود. در نوامبر ۱۹۱۷ از کمیته ی مرکزی و دولت استعفا داد. به سال ۱۹۲۱ به جنبش همیاران پیوست. از ۱۹۲۲ تا ۱۹۲۴ در اداره ی صنایع پارچه بافی فعال بود.

نوسکه، گوستاو (۱۸۶۸ - ۱۹۴۶): نماینده ی حزب سوسیال دموکرات در پارلمان به سال ۱۹۱۸ فرماندار کیل، در ۱۹۱۸-۱۹ عضو شورای کمیسره های خلق و در ۲۰-۱۹۱۹ وزیر دفاع کشور بود. او در سرکوب جنبش کارگری در خلال انقلاب نوامبر نقش اصلی را به عهده داشت. از ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۳ فرمانداری استان هانوفر را به عهده داشت.

ورهارن، امیل (۱۸۵۵ - ۱۹۱۶): شاعر فرانسوی زبان بلژیک. آثار سمبولیک اولیه ی او سرشار از عشق به میهنش فلاندر است. پس از آن گرایش به سوسیالیسم به «نغمه ی سرای عصر ماشین» معروف شد. در اشعار خود به تجلیل از شهرهای صنعتی، انرژی، جمعیت و همبستگی پرداخته است. از صلح و دوستی ملل دفاع می نمود.

ولتر (۱۷۷۸ - ۱۶۹۴): نویسنده ی فرانسوی و از پیشوایان فلسفی جنبش روشنگری. او را می توان سرسلسله ی رادیکال ترین نظریه پردازان بورژوازی دانست.

واردین، مگلازه (۱۹۴۳ - ۱۸۹۰): از سال ۱۹۰۷ عضو حزب بلشویک بود. پس از انقلاب اکتبر در کمیته ی مرکزی حزب در ساراتف فعالیت داشت. در سال ۱۹۱۸ در پتروگراد یک کمونیست چپ به شمار می رفت. به سال ۱۹۱۹ در کمیته ی حزبی مسکو فعال بود. به سال ۱۹۲۰ در رأس کمیته ی ایالتی کیف بود. از ژوئن ۱۹۲۰ تا ژانویه ۱۹۲۱ فرماندهی بخش سیاسی سواره نظام را به عهده داشت. از سال ۱۹۲۱ مدیر عامل چکا و همکار نشریه ی «پراودا» بود. از پایان سال ۱۹۲۱ اداره ی مطبوعاتی کمیته ی مرکزی را سرپرستی می کرد.

وی گان، ماکسیم (۱۹۶۵ - ۱۸۶۷): ژنرال فرانسوی که از ۱۹۱۴ تا ۱۹۲۰ رئیس ستاد مارشال فوش بود. در جنگ لهستان با شوروی (۲۱ - ۱۹۲۰) مشاور ستاد کل ارتش لهستان بود.

ویلهلم دوم (۱۹۴۱ - ۱۸۵۹): از ۱۸۸۸ تا ۱۹۱۸ قیصر آلمان و پادشاه پروس بود.

ویلیامز، آلبرت (۱۹۶۲ - ۱۸۸۳): روزنامه نگار آمریکائی که درباره ی انقلاب اکتبر گزارش می داد. در سال ۱۹۱۸ وارد ارتش سرخ شد و یک گردان بین المللی تشکیل داد. «دوست شوروی» باقی ماند.

ویلسون، نامس (۱۹۲۴ - ۱۸۵۶): مورخ و دانشمند و سیاستمدار آمریکائی از حزب دمکرات. به سال ۱۹۱۰ فرماندار نیوجرسی شد. از ۱۹۱۳ تا ۱۹۲۱ رئیس جمهور بود. در صحنه ی سیاسی نقش یک «اصلاح طلب متری» را ایفا می نمود اما در سیاست خارجی پیرو «دیپلماسی دلار»، مداخله ی مسلحانه در مکزیک و کاریبیک بود. در اوت ۱۹۱۴ بی طرفی آمریکا را در جنگ اعلام نمود. تلاش کرد که با سیاست «صلح بدون برنده» میان کشورهای درگیر در جنگ میانجیگری کند، اما با شکست این سیاست، آمریکا در آوریل ۱۹۱۷ وارد جنگ شد.

اهداف دوران بعد از جنگ آمریکا را در ژانویه ۱۹۱۸ طی یک برنامه ی چهارده ماده ای اعلام نمود.

ولودارسکی (۱۹۱۸ - ۱۸۹۱): تا سال ۱۹۰۵ طرفدار اتحادیه بود و بعد به منشویک ها پیوست. در ۱۹۱۷ بلشویک شد. پس از انقلاب اکتبر کمیسر امور مطبوعاتی و تبلیغاتی بود، سپس سردبیر یکی از روزنامه های پتروگراد شد. در ژوئن ۱۹۱۸ به قتل رسید.

ورانگل، پیوتر (۱۹۲۸ - ۱۸۷۸): ژنرال و بارون تزاری که فرمانده ی ارتش داوطلبان تحت هدایت دنیکین بود، و پس از شکست او در آوریل ۱۹۲۰ فرمانده ی کل همه ی یگان های ارتش سفید در جنوب روسیه شد. با شکست ارتش «بارون سیاه» در کریمه در اواخر ۱۹۲۰ جنگ داخلی در بخش اروپایی روسیه شوروی عملاً پایان یافت. ورانگل پس از شکست به خارج گریخت.

هرتسن، الکساندر (۱۸۷۰ - ۱۸۱۲): نویسنده ی دموکرات و انقلابی روس. او در سال ۱۸۳۳ از روسیه تبعید شد. به سال ۱۸۵۲ در لندن یک چاپخانه ی آزاد روسی تأسیس نمود.

هیلفردینگ، رودلف (۱۹۴۱ - ۱۸۷۷): سیاستمدار و ناشر سوسیال دموکرات اتریشی-آلمانی. در سال ۱۹۰۶ توسط ببل به مدرسه ی حزبی راه یافت. از ۱۹۰۷ تا ۱۹۱۶ سردبیر مجله ی Vorwärts بود. در سال ۱۹۱۰ کار نظری مهم خود به عنوان «سرمایه ی مالی» را انتشار داد. از ۱۹۱۷ تا ۱۹۲۲ عضو حزب سوسیال دموکرات مستقل بود، و از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۲ سردبیری روزنامه ی این حزب را به عهده داشت. او عضو کمیسیون اجتماعی بود و از سران جناح راست حزب از سال ۱۹۲۲ تا ۱۹۳۳ از اعضای رهبری حزب سوسیال دموکرات بود. در سال های ۱۹۲۳ و ۱۹۲۸ وزارت دارایی را به عهده داشت. در دهه ی ۱۹۲۰ تنوری «سرمایه داری سازمان یافته» را تدوین نمود. از سال ۱۹۳۳ در تبعیدگاه

سویس به فعالیت سیاسی خود ادامه داد و در سال ۱۹۳۸ به فرانسه رفت. سردمداران رژیم ویشی در فرانسه او را به گشتاپو تحویل دادند، و او در زیر اسارت خودکشی کرد.

هیندنبورگ، پاول (۱۹۳۴ - ۱۸۴۷): فرماندهی نظامی و رئیس کل ارتش آلمان. از ۱۹۲۵ رئیس جمهوری بود. در ژانویه ۱۹۳۳ هیتلر را به عنوان صدراعظم برگماشت.

هیتلر، آدولف (۱۹۴۵ - ۱۸۸۹)

هوش برگ، کارل (۱۸۸۵ - ۱۸۵۳): نویسنده و ناشر آلمانی. از سال ۱۸۷۶ سوسیال دموکرات بود و به سوسیالیسم اخلاقی گرایش داشت.

هوگو، ویکتور (۱۸۸۵ - ۱۸۰۲): نویسنده ی فرانسوی که نخست سلطنت طلب بود. اما بعد به ایده های دموکراتیک گرایش پیدا کرد و به تبعید افتاد. پس از بازگشتش در سال ۱۸۷۱ به پارلمان راه یافت. در سال ۱۸۷۶ به نمایندگی مجلس سنا انتخاب شد. در جمهوری سوم از مخالفین سرسخت قدرت کلیسا شد.

هوتن، اولریش فون (۱۵۲۳ - ۱۴۸۸): ادیب انسان دوست آلمانی که از اتباع «جنبش شوالیه ها» و دشمن سرسخت قدرت پاپ بود. از سال ۱۵۱۹ به طرفداری از مارتین لوتر برخاست و به تدوین برنامه ی اصلاحاتی مفصلی برای کشور زد. پس از شکست جنبش (۱۵۱۲) به سویس گریخت.

یورنیف، کنستانتین (۱۹۳۸ - ۱۸۸۸): از سال ۱۹۰۵ عضو حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه بود. به سال ۱۹۱۷ به عضویت حزب بلشویک درآمد و در پتروگراد رئیس ستاد گاردهای سرخ شد. سپس به ارتش سرخ پیوست و سرانجام به مشاغل دیپلماتیک پرداخت.

یودنتیش، نیکلای (۱۹۳۳ - ۱۸۶۲): ژنرال ارتش روس سفید که در سال ۱۹۱۹ از جانب کولچاک به سمت فرماندهی نیروهای مداخله گر شمال غرب

روسیه گماشته شد. دو بار به پتروگراد حمله کرد. در نوامبر ۱۹۱۹ نیورهای خود را به استلند برد. پس از شکست سرانجام به انگلستان مهاجرت نمود.

ارنست مندل

بازنویس: یاشار آذری

آدرس انترنتی کتابخانه: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

آدرس پستی: BM IWSN, London WC1N ۳XX, UK

ایمیل: yasharzarri@yahoo.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۸۴